

PROBLEMATIKA PRODAJE

V sedanjih gospodarskih razmerah bi bili v strnjeni obliki našti problemi, od katerih izraziteje izstopajo sledeči:

Izvoz, problematika cen, samoupravno sporazumevanje s prometnimi delovnimi organizacijami in sporazumevanje s proizvajalnimi organizacijami glede združevanja deviznih sredstev.

Glede spremenjene možnosti koriščenja deviznih prilivov oz. zmanjšanja razpolaganja za več kot polovico v mesecu juniju, so bila oz. so izvozna prizadevanja usmerjena tako v količinsko povečanje kot tudi v iskanje artiklov, s katerimi bi bilo možno doseči čimprej devizne efekte. Posledice take usmeritve pa seveda niso tako enostavne, saj je bilo potrebno pogostejše menjavati artikle, kar je povzročalo v proizvodnji dosti težav pa tudi zastojev, katerim bi se bilo možno delno izogniti, če bi se na take spremembe lahko pravočasno pripravili. Hitrost odločanja je bila tudi vzrok, da ni bilo vedno možno izvoznih pogodb opredeliti tako, da ne bi kasneje prihajalo do težav pri realizaciji. Vzrok, ki neugodno vpliva na izvoz pa je tudi sama situacija na zunanjih tr-

žiščih, za katero je značilna podaljšana recesija, saj se napovedi oživitve za leto 1982 niso uresničile in po vsej verjetnosti tudi za leto 1983 ni realno pričakovati bistvenega izboljšanja na področju izvoznih cen. Obstaja celo bojazen, da bi naše plačilno-bilančne težave in nedavno 20 % devalvacijo ob istočasni vse močnejši konkurenci vzhodnoevropskih držav in držav v razvoju, posamezni partnerji poizkušali izkoristiti v smislu pritiska na znižanje obstoječega nivoja izvoznih cen. Zaradi prioritete proizvodnje izvoznih artiklov se pogosto dogaja, da moramo že zaključene četrtnetne količine z domačimi kupci stornirati ali spremeniti, kar je sicer v dani situaciji razumljivo, nikakor pa ne prispeva k boljšim odnosom s prometnimi delovnimi organizacijami, katere imajo seveda svoje planske zadolžitve in je zato razumljivo, da načelno sicer sprejemajo naša pojasnila glede nujnosti izvoza, praktično pa še vedno vztrajajo pri dobavah že zaključenih količin. Za leto 1983 sicer še niso znani pogoji glede razpolaganja z deviznimi prilivi od izvoza, vendar upamo, da se vsaj med letom ne bodo me-

njali in da bomo na ta način vsaj delno lahko poslovali v okviru planiranih količin, tako za izvoz, kot tudi za domače tržišče in se v bodoče v večji meri izognili težavam v proizvodnji.

Začasni ukrep ZIS-a, s katerim so praktično vse cene tekstilnih proizvodov zamrznjene na nivoju zatečenega stanja z dne 31.7.1982, je vplival v smislu ohranjanja nespremenjene ponudbe prodajnih izdelkov. Ukrep o zamrznitvi namreč ne le da onemogoča spremembe obstoječih cen, ne glede na spremembe stroškov, temveč ni prevideval uveljavljanja cen novih izdelkov. S takim ukrepom so začasno zamrle ambicije proizvajati nove izdelke, čeprav je ravno področje tekstilnih proizvodov take narave, da bi se moralo neprestano spreminjati in dopolnjevati, če bi se hoteli čimbolj prilagoditi potrebam potrošnikov in to tudi v sedanjih zaostrenih pogojih gospodarjenja. Poleg tega pa je zamrznitev cen podaljšala ohranjanje velikih cenovnih nesorazmerij po posameznih republikah, saj so bili kriteriji pri potrjevanju in predlaganju cen po posameznih republikah zelo različni.

Glede prijavljanja cen novih izdelkov je sicer v Ur. listu z dne 29.10.1982 objavljeno navodilo, vendar pa je v njem še vedno toliko nejasnosti glede samega postopka, da bo nujno počakati na navodila Splošnega združenja tekstilne industrije. Splošna praksa glede prijavljanja cen pa je že nekaj časa takšna, da zahteva izredno veliko administrativnih priprav, saj je poleg cenika, sestavljenega po posebnih navodilih, potrebno priložiti še cel spispek raznih spremeljajočih materialov, od katerih je prav gotovo najzahtevnejša analiza, v kateri mora biti zahteva glede spremembe cen utemeljena po vseh kriterijih, katere predvideva Zakon o temeljnih sistema cen. S takim načinom uveljavljanja novih cen nujno prihaja do tega, da je od ideje oz. potrebe po prodaji novega izdelka, pa do realizacije daljše časovno razdobje, ki ni v prid aktualnosti izdelka, kakor tudi ne predlagani ceni.

Čeprav je bila s strani Splošnega združenja tekstilne industrije Jugoslavije že večkrat izražena zahteva, da bi se cene tekstilnih proizvodov oblikovale svobodno,

Nadaljevanje na 2. strani

Ob dnevu republike
29. novembra
iskreno čestitamo vsem
sodelavkam in sodelavcem

PROBLEMATIKA PRODAJE

(Nadaljevanje s 1. strani)

lahko ugotovimo, da so vsi ukrepi glede te problematika ravno obratni t.j., da je tudi na področju cen več administrativnih posegov.

V samoupravnem sporazumevanju s prometnimi delovnimi organizacijami so poleg tekočih problemov, ki se nanašajo na obseg naročil in roke odpre, ves čas prisotne tudi razne zahteve glede investicijskih sovlaganj v prodajne in skladiščne prostore, skupne reklamne akcije ipd.

S prehodom na maloprodajne cene, v katerih je točno opredeljen odstotek, ki pripada proizvajalci in prometni delovni organizaciji se je tudi stimulacija za hitrejša plačila (skonto) praktično vgradila v delež prometne delovne organizacije, katerega skoraj vse uveljavljajo maksimalno, saj je skoraj nemogoče izpodbijati posamezni delovni organizaciji status grosista oz. zahtevka po maksimalno priznanih stroških, katerega uveljavlja na osnovi pismene izjave, da spada med grosiste. S tem, da je postal skonto avtomatično sestavni del deleža prometne delovne organizacije, pa je odpadel tudi instrument, s katerim bi bilo vsaj delno možno vplivati na plačilne roke. Sedanja možna oblika so sicer zamudne obresti, vendar se po sami vsebini ne morejo primerjati s prej omenjenim instrumentom.

Poslabšana likvidnost se močno odraža tudi pri naših

kupcih, saj vse bolj opažamo, da so tudi dosedanja boljši plačniki pričeli plačevati v daljših plačilnih rokih. Zaradi večanja števila manjkajočih artiklov pa se vse pogosteje dogaja, da mešane prometne delovne organizacije zaradi nujnosti hitrejšega plačila takih artiklov (celo z avansi) tudi zaradi tega razloga plačujejo v daljših rokih.

Za bodoče se predvideva, da bi se po izteku začasnega odloka o zamrznitvi cen, ponovno sklenil Samoupravni sporazum med grupacijo proizvajalcev in grupacijo prometnih delovnih organizacij, v katerem bi se natančneje definirale posamezne kategorije prometnih delovnih organizacij, dalje načini oblikovanja cen in deleži prometnih delovnih organizacij (predvideno je, da ostanejo maloprodajne cene in da se deleži prometnih delovnih organizacij glede na sedanje, znižajo za vse tri prej omenjene kategorije).

Pri dobavah proizvajalnim delovnim organizacijam s plačilnimi roki nimamo težav, precej večje probleme pa imamo pri zagotavljanju deviz ali reprodukcijskih materialov. Če v bodoče na tem področju dogovarjanja ne bo prišlo do izboljšanja stanja, bo verjetno potrebno del proizvodnje, katera je bila dosedaj planirana za prodajo drugim delovnim organizacijam, preusmeriti v direkten izvoz.

**Vodja prodajnega sektorja
Breda Korošec**

lo v zvezi z volitvami bodo opravljale volilne komisije kot izvršilni organi delavskih svetov.

Ob konstituiranju novih samoupravnih organov bo potrebno voliti še izvršilne organe delavskih svetov:

ZA TEMELJNE ORGANIZACIJE IN DELOVNO SKUPNOST:

— poslovni odbor (7 članov)

— komisijo za delovna razmerja (7 članov)

— komisija za izvedbo referendumov in volitev (3 člani, 3 namestniki)

— komisija za stanovanjske zadeve (5 članov)

— komisija za inovacije (5 članov)

ZA DELOVNO ORGANIZACIJO:

— poslovni odbor (10 članov — po 2 iz vsake temeljne organizacije in delovne skupnosti)

— odbor za družbeni standard (10 članov)

— odbor za izobraževanje (10 članov)

— odbor za varstvo pri delu (10 članov)

— komisija za energetiko (8 članov — vodje proizvodnje temeljnih organizacij, vodja tehničnega sektorja, vodja VEO, vodja vzdrževanja in vodja energetike)

Pozivamo vse člane kolektiva, da se volitev dne 16. 12. 1982 polnoštevilno udeležijo.

MJM

DRAGO KODER — DELEGAT NA 9. KONGRESU ZSJ

V domu sindikatov v Beogradu je bil v času od 11. do 13. novembra 9. kongres Zveze sindikatov Jugoslavije. Kongresu, ki je združil ugotovitve, predloge in zahteve republiških in pokrajinskih kongresov je prisostvovalo 1650 udeležencev, med njimi 1073 delegatov iz vseh republik in pokrajin.

Med delegati je bilo največ takih, ki so bili izvoljeni na občinskih organizacijah Zveze sindikatov (777), to pa so bili v večini aktivisti iz neposredne proizvodnje.

Med delegati je bil tudi naš sodelavec Drago Koder, dolgoletni sindikalni delavec. O delu kongresa je na naša vprašanja takole odgovoril:

Kako ste sprejeli odločitev, da ste izvoljeni za delegata na 9. kongresu?

Moram reči, da mi je v veliko čast, da sem bil med tolikimi dobrimi sindikalnimi aktivisti v Trzinu ravno jaz izbran za delegata. Seveda pa se zavedam, da to ni le priznanje za mojo dosedanjo aktivnost v sindikatu, temveč tudi vzpodbuda in obveza, da se delo v naprej.

Kako ste se pripravljali na kongres?

Takoj po objavi osnutkov dokumentov za 9. kongres ZSJ so v vseh OOSZ širom Slovenije prav tako tudi v Trzinu, sprejeli programe aktivnosti za obravnavo le teh.

Organizirane so bile tematske razprave o najpomembnejših področjih sindikalnega delovanja.

Razprave so v večini primerov povezali s problemi v lastnih okoljih.

Na razpravah so bile sprejete stališča oziroma dogovori, da odpravimo pomanjkljivosti v našem delovanju in se dogovorili o nadaljnji aktivnosti.

Delegati iz Gorenjske tako za republiški kot za zvezni kongres sindikata smo se dvakrat sestali ter obravnavali ocene in pripombe iz različnih sredin.

V teh ocenah in pripombah je čutili veliko pripravljenosti delovnih ljudi za odločen spopad z vsem tistim kar ni prav in z vsemi poskusi omejevanja samoupravne vloge delavca pri odločanju.

In kako je kongres potekal?

Ne bi ponavljal vsega tistega, kar je bilo sproti objavljeno v sredstvih javnega obveščanja in so bili vsi lahko na tekočem z vsemi doga-

VOLITVE SAMOUPRAVNIH ORGANOV

Delavski sveti vseh temeljnih organizacij in delovne skupnosti ter delavski svet delovne organizacije so 18. in 19. novembra razpisali volitve delegatov v naslednje samoupravne organe:

V TEMELJNIH ORGANIZACIJAH V:

- samoupravno delavsko kontrolo
- disciplinsko komisijo

V DELOVNI SKUPNOSTI V:

- delavski svet, ki šteje 15 delegatov
- samoupravno delavsko kontrolo
- disciplinsko komisijo

Samoupravna delavska kontrola in disciplinska komisija štejeta po 7 delegatov, vendar se za disciplinsko komisijo voli le 6 delegatov, enega oz. dva pa se voli z liste zbora združenega dela.

NA RAVNI DELOVNE ORGANIZACIJE V:

- delavski svet, ki šteje 41 delegatov (P-7, T-12, O-3, K-8, DSSS-11)
- samoupravno delavsko kontrolo, ki šteje 10 delegatov, iz vsake temeljne organizacije in delovne skupnosti po 2 delegata

Volitve bodo 16. 12. 1982 v vseh temeljnih organizacijah in delovni skupnosti. De-

janji. Zato samo nekaj bistvenih stvari. Po začetnem plenarnem delu je kongres prešel na delo v sedmih komisijah. Sodeloval sem v komisiji za združevanje, razvoj dohodkovnih odnosov, pridobivanje in razporejanje dohodka in čistega dohodka ter delitev sredstev za OD. Kar zadeva same razprave lahko rečem, da so bile v glavnem dobre, precej pa je bilo takih, ki niso bile konkretne in kot take — načelne in posplošene — sploh ne bi bile potrebne. Seveda je bila osrednja tema kongresa dosledno uresničevanje politike gospodarske stabilizacije. Poudarek je bil dan tudi drugim področjem, katerim bodo morali sindikati posvetiti vso pozornost. To je predvsem področje oblikovanja

in delitve sredstev za OD in skupno porabo ter področje nagrajevanja po delu, pa tudi reševanju socialne problematike bo moral sindikat posvetiti več pozornosti.

Na plenarnem delu kongresa so posamezne komisije posredovale svoje zaključke. Kaj menite o tem?

Komisije so pri svojem delu sprejele precej predlogov in mnenj, izoblikovana so bila določena stališča, vse skupaj z resolucijo vred pa postavljajo pred nas vse, posebno še sindikalne aktiviste, veliko zahtevnih in predvsem odgovornih nalog. Realizacija le teh bo zahtevala polno angažiranost nas vseh, saj bomo le tako lahko naredili tisto, kar smo si zastavili kot našo obveznost na vseh letošnjih kongresih.

NAŠ RAZGOVOR

V avgustovski številki našega glasila smo predstavili Marjana Zupančiča, ki je bil delegat na 10. kongresu slovenskih sindikatov. Ker je šlo takrat le za predstavitev, smo ga sedaj zaprosili, da nam pove nekaj o samem delu na kongresu.

V sredstvih javnega obveščanja smo bili sproti seznanjeni s potekom dela kongresa, zato teh stvari ne bi ponavljali, želeli pa bi zvedeti kako ste se vključili v delo kongresa?

»Po predhodnem dogovoru sem bil določen za delo v komisiji za uresničevanje politike gospodarske stabilizacije na socialističnih samoupravnih družbenoekonomskih temeljih. V komisiji je sodelovalo 400 delegatov. Delo komisije je bilo izredno dobro, za razpravo je bilo pripravljenih kar 116 razpravljalcev, vendar jih je kljub omejitvam posamezne diskusije na 10 minut, uspelo razpravljati le 61. Ostali smo razprave oddali v pisni obliki.

O čem ste nameravali razpravljati?

»Pripravljeni sem imel razpravo o stanovanjski problematiki s poudarkom na plačilu lastne udeležbe pri dodeljevanju družbenih stanovanj. Moram reči, da bi moja razprava bolj sodila v drugo komisijo in ne v to, v kateri sem bil.

Nam lahko poveste bistvena področja o katerih je bil dan poudarek v razpravah v vaši komisiji?

Že sam naziv komisije pove, da se je razprava sukala

okrog gospodarske stabilizacije in vsem kar je z njo povezano. Dosti je bilo izrečenega tudi o odgovornosti, pospeševanju inventivne dejavnosti, dinarju — kot edinemu plačilnemu sredstvu v Jugoslaviji ter o gospodarskem položaju nekaterih panog. Tako je delegatka iz MTT Maribor razpravljala o položaju delavke v tekstilni industriji, o beneficirani dobi ter o težavah s katerimi se ubada vsa tekstilna industrija.

S strani naše komisije so bile dane številne pripombe k nalogam sindikatov za nadaljnji družbenoekonomski razvoj.

Omenili ste pripombe. So bile pripombe obravnavane tudi na plenarnem delu kongresa?

»Lahko povem, da so vse komisije posredovale 41 amandmajev na resolucijo, od teh pa je bilo kar 37 sprejetih. Torej je bilo delo komisij res zelo dobro in tvorno.

In vaši vtisi s kongresa?

To ni ravno lahko, saj je z besedami težko opisati vse kar se je dogajalo v dneh kongresa, pa najsi bo to v komisiji ali na plenarnem zasedanju.

Kongres je nadvse uspešno potekal, sprejeta so bila pomembna stališča in sklepi, seveda pa nas vse to obvezuje, da sprejete sklepe začnemo tudi uresničevati. To ni le naloga sindikalnih aktivistov, temveč naloga celotnega članstva. Sprejeta resolucija postavlja pred nas zahtevne in odgovorne naloge katerih realizacija ne bi smela biti vprašanje.

IZ INFORMACIJ RS ZSS

AKTIVNOSTI SINDIKATA PO 10. KONGRESU ZVEZE SINDIKATOV SLOVENIJE IN UKREPIH ZVEZNEGA IZVRŠNEGA SVETA

Osnovna misel, ki jo je izražala večina delavcev takoj po 10. kongresu Zveze sindikatov Slovenije, je: kongresne zahteve in sklepi so dobri, vprašanje pa je, ali jih bomo znali in zmogli tudi dosledno uresničevati. Tudi na nekaterih posvetovanjih v republiškem svetu ZSS in na seji predsedstva republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije je tekla beseda o uresničevanju kongresnih sklepov in o delu sindikata po najnovejših ukrepih zveznega izvršnega sveta. Čeprav gre na videz za dve različni stvari, sta obe vsebinsko povezani. Za sindikat bi bilo nesprejemljivo, če bi aktualni problemi zasenčili uresničevanje kongresnih sklepov. Prav tako pa bi bilo nestvarno, če ob uresničevanju kongresnih sklepov v praksi ne bi upoštevali posledic in nalog, ki izhajajo iz ukrepov.

V zadnjem času smo pričali poslalskanemu politično-varnostnemu položaju, kar gotovo zahteva večjo aktivnost sindikalnih delavcev. Posebej morajo vse sindikalne organizacije in organi v svojih okoljih oceniti, kakšne so razmere, kaj nanje vpliva in kako položaj reševati.

Tudi v sindikatih močno odmevajo ukrepi državnih organov. Ko jih ocenjujemo, ne moremo mimo ugotovitve, da so bili ukrepi nujni, da je večina ukrepov začasnih in da se moramo kar najbolje pripraviti na to, da bomo izkoristili možnosti, ki jih ukrepi ponujajo za povečanje izvoza in omogočanje uvoza za izvoz. Gotovo pa je, da vseh ukrepov ne gre pretirano hvaliti, prav tako ne načina, kako so bili sprejeti. To se ne sme ponoviti.

Ob 20 odstotni devalvaciji dinarja je zelo pomembno, da ne dopustimo, da bi rast cen uničila njene pozitivne učinke. Zato je nujno, da tako imenovana celotna poraba (osebna, skupna in splošna) ostane v okviru čistega dohodka. V Sloveniji je na primer akcija za usklajevanje osebnih dohodkov tudi zaradi aktivnosti sindikata dala nekatere dobre rezultate. Seveda pa do konca leta osebnih dohodkov ne gre povečevati, saj bi tako razvrednotili dosedanje uspehe.

V zadnjem času prihaja tudi do nelikvidnosti oziroma neplačevanja računov v zakonitih rokih. Sindikat si mora prizadevati, da bo vsaka organizacija združena dela blagovne storitve plačala v zakonitem roku.

Na politično vzdušje slabo vpliva tudi pomanjkanje nekaterih življenjskih potrebščin. Čeprav so na primer v zadnjih dveh mesecih na trg prihajale povečane količine olja in skadkorja, ga v trgovinah kar ni bilo dobiti. To govori o potrošniški mrzlici, govori pa tudi o slabi organiziranosti trgovcev. Koliko lahko pomaga sindikat v teh organizacijah in koliko lahko sodeluje v delu potrošniških svetov v krajevnih skupnostih?

Ni teba posebej govoriti o govoricah, ki zadevajo gospodarstvenike in politične funkcionarje. Gre za to, da znamo na take govorice hitro in učinkovito reagirati.

V sindikatu ne smemo dovoliti, da bi to, da so bili ukrepi nujni, pomenilo nekakšno zeleno luč za nesamoupravno vedenje. Razne koordinacije, štabi, politični aktivni ne morejo zamenjati samoupravnih organov, posebej delavskih svetov ne.

Trajne naloge, ki jih kongres nalaga vsem sindikalnim organizacijam, pa so: uveljavitev dejanskega odločanja delavcev o pogojih pridobivanja in delitve dohodka, uveljavljanje načela delitve po delu in rezultatih dela, spoštovanje sprejetih dogovorov in uveljavitev samoupravnega nadzora.

Aktualne naloge, ki se morajo z njimi spoprijeti sindikalne organizacije, pa so:

Ocena devetmesečnega gospodarjenja (dogaja se, da poslovodni delavci poudarjajo zgolj večjo disciplino in večjo individualno delovno storilnost, organizacijskih ukrepov in izboljšav ter uveljavljanje kakovostnih dejavnikov proizvodnje pa ne predlagajo). Ob tem naj sindikat zahteva temeljito razpravo o izgubah, o doseganju izvoza ter odvisnosti osebnih dohodkov od čistega dohodka (posebej v negospodarstvu do konca leta ne moremo pristajati na splošno povečevanje osebnih dohodkov!). Sindikat naj se zavzema za boljše nagrajevanje ustvarjalnega dela, proizvodnega dela in dela v težjih pogojih.

(nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje s 3. strani)

Eden izmed namenov devalvacije dinarja je tudi spodbuditev izvoza oziroma da organizacije, ki izvažajo, ne bodo imele izgub. Seveda pa bodo imele izgube druge organizacije. Zato je nujno, da sindikat spodbuja in podpre dohodkovno povezovanje, ki omogoča lažje reševanje tako problemov uvoza in izvoza kot izgub.

Naslednja naloga je sodelovanje v pripravah resolucije za prihodnje leto. Izhodišče je, da pogoji pridobivanja dohodka v prihodnjem letu ne bodo lažji, kot so bili letos. Dohodka tudi ne bo mogoče kot letos povečevati z višanjem cen. Vse oblike porabe se bodo morale gibati v realnih okvirih čistega dohodka. To pa v primerjavi z letošnjim letom v celoti pomeni, okoli 7 odstotno realno zmanjšanje vseh oblik porabe ali — drugače rečeno — nominalna rast porabe bo prihodnje leto lahko približno 12 odstotkov (letos je bila približno 28 odstotkov). To pa pomeni večji izbor potreb, drugačne standarde in nor-

mative na posameznih področjih in podobno.

Naslednja ugotovitev je, da moramo drugo leto povečati izvoz za najmanj 15 odstotkov. To pa pomeni, da se nobena organizacija združenega dela, ki načrtuje izvoz, ne more ustaviti pri tej splošni oceni, ampak mora svoj plan izvoza postaviti čim višje. Za to pa so potrebni nekateri poslovni ukrepi. (Jasno je, da izvoz ni samo stvar neposrednih izvoznikov, ampak mora biti rezultat dohodkovne povezanosti v reprodukcijski verigi.) Prednost bodo drugo leto imele izvozne naložbe, naložbe v pridobivanju hrane in energije.

Ob najnovejših ukrepih pa se pojavlja še kup problemov, ob katerih se mora angažirati tudi sindikat: prevoz na delo in z dela z javnimi prevoznimi sredstvi, sprememba delovnega časa, s čemer je povezano tudi delo vrtcev in šol, bank, trgovin in usklajevanje prevozov.

Vsem tem nalogam moramo prilagoditi naše metode dela in organiziranost.

Prodajno področje

Kakšne so realne možnosti za dosego potrebnega izvoza glede na zahteve zadnjih ukrepov ZIS-a, kako se le-ti odražajo pri planiranju v prihodnjem letu in kako zagotoviti vse elemente poslovnega procesa v letu 1982, da bomo v letu 1983 nemoteno poslovali?

Ob predpostavki, da ostanejo pravice glede razpolaganja z devizami nespremenjene ni realno pričakovati, da bi bilo možno zagotoviti tak obseg izvoza, kot bi bil potreben za nemoteno poslovanje v letu 1983, saj bi to pomenilo skoraj 2,5 × večji izvoz kot je sedanjí oziroma skoraj vse izvoziti, kar pa je nemogoče in sicer zaradi več razlogov:

- izvoz v večino evropskih držav je količinsko omejen

- potrebe po izdelkih in stopnjah obdelave so velikokrat take, da se ni možno vključiti v ponudbo

- cene, so bistveno nižje, kot na domačem tržišču, kar pomeni, da ob izgubi domačega tržišča ne bo več možno pokrivati vseh poslovnih stroškov oziroma bi prišlo nujno do izgub.

Ali bodo člani BPT tudi v bodoče lahko kupili v naši trgovini ostanke blaga v kg?

Kg ostanki se bodo tudi v prihodnje prodajali v naši trgovini, pričakovati pa je, da jih bo bistveno manj in v slabši kvaliteti, zaradi znanih ukrepov smotrnejše uporabe ostankov tkanin oziroma predelave v konfekcionirane izdelke.

Zakaj se komisije za ocenjevanje del in nalog niso držale dogovorjenega roka?

Že koncem lanskega leta smo se na seminarju s posameznimi komisijami za izdelavo razvidov del in nalog in za njihovo ovrednotenje v TOZD in DSSS domenili za okvirne roke za izdelavo razvidov del in nalog.

Komisije v TOZD so se skoraj držale domenjenega roka za to prvo fazo potrebnega dela, kasnila pa je z delom komisija v DSSS.

Pri drugi fazi dela, to je pri vrednotenju razvidov del in nalog, je bila kasnitev že precejšnja. Vendar je v tej zamudi opravičljiv razlog v številčnem obsegu različnih del in nalog DSSS.

Za to ponazoritev naj služi naslednji podatek: V vseh štirih TOZD je po stanju v sedanjem razvidu del in nalog skupaj 235 različnih del in nalog (v TOZD Predilnica 59, v TOZD Tkalnica 76, v TOZD Oplemenitilnica 50, v TOZD Konfekcija 50) medtem, ko je v DSSS 204 razli-

čnih del in nalog (strokovne službe 123, VEO 81).

Komisija v DSSS je torej morala opraviti skoraj tako obsežno delo, kot vse štiri komisije v TOZD skupaj (le za 15,2 % manj).

Kljub temu pa je naslednja faza dela, to je usklajevanje ovrednotenih razvidov del in nalog na nivoju DO, potekalo v predvidenih rokih.

Zamuda je bila nadoknadena s tem, ko smo z računalniškimi izpiski pripravili potrebno gradivo za usklajevalno komisijo.

Komisija pa sedaj skoraj vsakodnevno usklajuje ovrednotene razvide del in nalog.

Kdaj bo uvedeno nagrajevanje dvoizemskega turnusa?

Predlog sprememb pravilnika o skupnih osnovah za oblikovanje in delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo določa tudi uvedbo nagrajevanja dvoizemskega turnusa. Spremembe moramo potrditi na referendumu, ki bo predvidoma v drugi polovici novembra 1982. S potrditvijo na referendumu se nagrajevanje dvoizemskega turnusa prične lahko izvajati.

V predlogu sprememb pravilnika o skupnih osnovah za oblikovanje in delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo je vstavljen nov 35. a) člen, ki se glasi:

Dvoizemsko delo

»Delavcu, ki dela v turnusu v dopoldanskem in popoldanskem času pripada dodatek v višini 10 % obračunske osnove z vrednostjo točke, vrednostjo delovnega učinka (prekoračenje norme ali ugotavljanje delovnih rezultatov oz. ocenjevanje delovnih rezultatov), vrednostjo kvalitete dela in ocenjevanjem delovne discipline za vse ure dela v popoldanskem času«.

Nadaljevanje na 7. strani

ODGOVORI NA VPRAŠANJA SINDIKALNIH SKUPIN

Nabavno področje

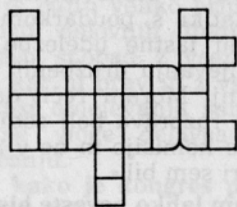
Kako kaže z oskrbo s surovinami in repromateriali v IV. kvartalu 1982?

Na podlagi trenutnega stanja zalog in na osnovi predvidenih dobav bombaža in ostalih vlaken pričakujemo, da bomo ob normalni, s planom predvideni proizvodnji, do konca leta preskrbljeni. To pomeni, da do zastoja ne bi smelo priti. Seveda, pa nastopi takoj drug moment, to je asortimanska oskrbljenost, kjer imamo v zalogah in predvidenih dobavah večji % slabših kvalitete (IV., V., VI. sorta), kar vso zadevo nekoliko poslabša. Zaradi take strukture smo in bomo primorani nivo kvalitete mešanice nekoliko poslabšati. S pričakovanimi dobavami ter s predvideno porabo surovin naj bi koncem leta razpolagali s ca. 3-tedensko zalogo. Če do konca leta ne bo kakšnih dodatnih ukrepov s strani republiških in zveznih organov, si prizadevamo, da bi uvozili še ca. 200 ton tanzanjskega bombaža v ustrezni kvaliteti (SM 1 1/16 oz. 1

3/32), kar bi končne zaloge in asortiman nekoliko popravilo. Če se bodo zadeve odvijale v okviru pričakovanj, bi še v letošnjem letu realizirali uvoz dodatnega kontigenta mešanega bombaža iz Egipta.

Podobna situacija se pojavlja tudi pri oskrbi z ostalimi vlakni. V kratkem se pričakuje uvoz 20 ton polinoznega vlakna Tufel iz Japonske. V teku so tudi razgovori z »Incel« Banja Luka za povečanje dobav (pogodbeno le 80 ton). Kako bomo to rešili do konca leta in v letu 1983, še nimamo podanih vseh oprijemljivih kriterijev.

V tem trenutku je z ozirom na sklep skupščine SISEOT še vedno vprašljiv v celoti uvoz repromaterialov zaradi zmanjšanja fizičnih pravic oz. drugače povedano, možnosti uvoza in to neglede na razpoložljiva ustvarjena devizna sredstva. Za pridobitev interventnih fizičnih pravic pa obstajajo določeni kriteriji, ki jih mora izpolnjevati vsaka DO.

PROIZVODNO DELO UČENCEV V USMERJENEM IZOBRAŽEVANJU

Letos že drugo šolsko leto po sprejetju Zakona o usmerjenem izobraževanju tudi naša delovna organizacija aktivno sodeluje pri uresničevanju nalog, opredeljenih v zakonu. V DO BPT smo namreč prevzeli odgovornost, da organiziramo in izpeljemo proizvodno delo za vse učence v usmerjenem izobraževanju iz tržiške občine, ki se šolajo na različnih programih in usmeritvah tekstilne stroke. Poleg tega smo zadolženi tudi za proizvodno delo na določenih kovinarskih programih.

V lanskem letu so v BPT opravljali proizvodno delo trije dijaki Tekstilnega in obutvenega centra Kranj ter pet dijakov drugih šol usmerjenega izobraževanja. Za dijake prvih letnikov v lanskem letu proizvodno delo še ni bilo specializirano — letos je bilo dijakom drugih letnikov usmerjenega izobraževanja potrebno zagotoviti proizvodno delo v zvezi s programom njihovega usmerjenega izobraževanja. Tudi številčnost dijakov na proizvodnem delu je letos bistveno večja, kajti skoraj 17 učencev v usmerjenem izobraževanju je že oz. bo opravljalo svoje obvezno proizvodno delo v BPT. V tej številki pa so zajeti zgolj učenci drugih letnikov usmerjenega izobraževanja — v prvi polovici leta 1983 bomo organizirali tudi delo za učence prvih letnikov.

Organizacijsko je za izvedbo proizvodnega dela zadolžen Center za izobraževanje. Priprave za izvedbo so zajele tudi usposabljanje inštruktorjev za posamezne stroke, ki vodijo delo učencev na proizvodnem delu. V TOZD Predilnica sta za vodenje proizvodnega dela učencev v usmerjenem izobraževanju zadolžena Janez Meglič in Drago Pene, v TOZD Tkalnica Štefan Rengeo ter Stane Gramc, v TOZD Oplemenitilnica Mija Razinger in Franc Florjanič, v TOZD Konfekcija Angelca Bohinc ter Jolanda Ovsenek, v vzdrževalno energetskih obratih pa Anton Povše in Alojz Zaletel. Inštruktažo vodita Marjeta Mrak in Francka Dolžan, celotno delo in koordinacijo s šolami pa vodi Centra za izobraževanje Franc Gregorc. Glede na pogodbe s centri usmerjenega izobraževanja na Gorenjskem smo

v BPT zadolženi za organizacijo proizvodnega dela za vse tržiške dijake na Tekstilnem in obutvenem centru Kranj — tekstilne usmeritve, ter za del tržiških srednješolcev v Šolskem centru Iskra Kranj in Šolskem centru »Boris Ziherl« Škofja Loka.

O tem, kako praktično poteka proizvodno delo ter kaj o njem menijo učenci v usmerjenem izobraževanju, ki ga opravljajo, smo se pogovarjali z dijakinjama drugega letnika tekstilno kemijske usmeritve na Tekstilnem in obutvenem centru Kranj, ki sta proizvodno delo opravljali v adjustirnici TOZD Oplemenitilnica.

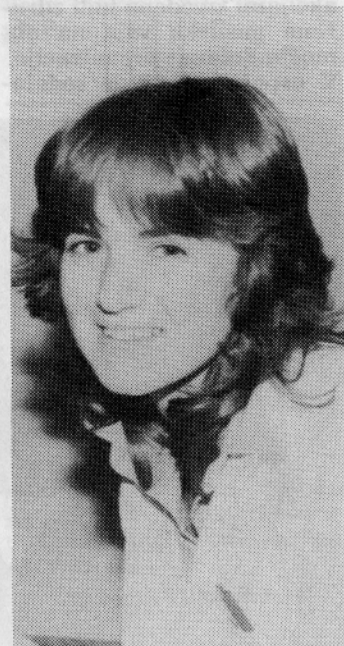

OLGA GOMBOC: »Moje proizvodno delo traja dva tedna oziroma devet delovnih dni. Pred začetkom dela smo imeli celodnevni uvajalni seminar, v katerem nam je bila predstavljena delovna organizacija, njen samoupravni utrip, varstvo pri delu ter požarna varnost. V TOZD Oplemenitilnica pod vodstvom inštruktorjev tov. Razingerjeve in tov. Florjaniča pregledujem blago na pregledovalni mizi in stroju, evidentiram napake na tkanini in opravljam še druga podobna dela. Vsekakor sem z delom zelo zadovoljna, kajti spoznavam konkretno delo v proizvodnji, dobivam delovne navade in lahko rečem, da sem dobila veselje do dela, katerega opravljam. Tudi odnos sodelavcev je zelo korekten, pomagajo mi, svetu-

jejo, skratka, vzeli so me kot enakopravno v svojo delovno skupino. Še posebej sem zadovoljna zato, ker smo se v šoli pred kratkim teoretično učili o ugotavljanju napak v tkaninah, sedaj pa to teorijo spoznavam tudi v praksi. Delo ni težko, ker ga rada opravljam — je pa zahtevno in odgovorno. Lani sem proizvodno delo v sklopu prvega letnika opravljala v DO Tekstilindus, ravno tako v adjustirnici. Delala sem manj zahtevna opravila pri sortiranju ostankov, zaradi pomanjkanja izkušenj mi zahtevnih del niso zaupali. V BPT sem bila prijetno presenečena nad odločitvijo, da mi poverijo samostojno in odgovorno delo, ki je zato nadgradnja lani pridobljenim izkušnjam.«

POLONA CEGLAR: »V TOZD Oplemenitilnica v okviru proizvodnega dela pregledujem tkanine, pakiram komade, etiketiram kose blaga in glede na naloge inštruktorjev opravljam še druga dela v adjustirnici. Delo mi je zelo všeč, ker je pestro, zanimivo in v praksi spoznavam ob delu tisto, kar se učimo v šoli. Letošnje proizvodno delo v BPT je v primerjavi z lanskim v kranjskem Tekstilindusu bistveno bolj organizirano, pristop vodij je bolj resen in angažiran. Že v celodnevnem uvajalnem seminarju se je pokazalo, da je v BPT odnos do našega proizvodnega dela poglobljen in odgovoren. Moja inštruktorja me vsakodnevno spremljata pri delu, mi odreja nove naloge in opravila, mi pomagata in svetujeta. Tudi ostali sodelavci so me toplo sprejeli. Ob tem, ko mi v oddelku prepuščajo bolj odgovorno delo, je tudi moj odnos bolj angažiran, bolj se posvetim delu ter ga skušam kar najbolje opraviti. Po mojem mnenju je proizvodno delo kot sestavina usmerjenega izobraže-

vanja zelo koristno. Delo spoznavamo konkretno, dobivamo delovne navade, seznanjamo se s samoupravljanjem v praksi. Žal nisem bila vključena v delo sindikalne skupine v adjustirnici, pa tudi na zboru delavcev nisem sodelovala — kot vsi ostali učenci na proizvodnem delu. Zdi se mi prav, da bi bili v bodoče tudi dijaki lahko navzoči na samou-

pravnih sestankih ter da bi spoznali, kako potekajo. Samoupravljanje v BPT nam je bilo predstavljeno le na uvajalnem seminarju, na oglednih deskah sem prebrala vse informacije in zapisnike — zato bi po mojem mnenju vsem učencem na proizvodnem delu koristilo, če bi bili vključeni tudi v delo samoupravnih organov v TOZD.»

Če ob besedah obeh sodelavnic omenimo še podatek, da nobena ni štipendistka naše delovne organizacije, potem so njune misli še bolj zgovorne. Ne glede na to, da po končanem šolanju ne bosta združevali dela v BPT, sta — kot tudi vsi ostali dijaki — svoje devetdnevno proizvodno delo razumeli kot resno in odgovorno zadolžitev. Nedvomno je tudi iz tega zapisa razvidno, da uvajanje usmerjenega izobraževanja v vzgoji mlade generacije pomeni pozitiven korak.

Dopisujte v svoje glasilo

OGNJENI ZUBLJI

ZDRUŽENA GASILSKA VAJA

V zaključnem delu aktivnosti ob mesecu požarne varnosti je bila med drugimi akcijami izvedena tudi združena gasilska vaja na območju delovne organizacije. V uspešni akciji je sodelo-

valo 36 gasilcev iz BPT, Lepenke, Podljubelja in Tržiča. Od naših je bilo prisotnih 14 gasilcev in 4 gasilke. Vajo so si ogledali predstavniki občinske gasilske zveze ter naši vodilni delavci.

BILI SMO V KUMROVCU

30. oktobra je organiziral Koordinacijski svet ZSMS BPT Tržič izlet v rojstni kraj maršala Tita. Zaradi velikega zanimanja smo morali poleg našega avtobusa zagotoviti še avtobus DO SAP, TOZD Gorenjska Tržič. Največ mladine se je udeležilo tega izleta iz TOZD Tkalnica in sicer 39, iz DSSS 19, iz TOZD Predilnica 10 in iz TOZD Konfekcija 4 mladinci oziroma mladinke.

Bilo je lepo jesensko jutro, ko smo odhajali na pot, ki nas je vodila skozi Ljubljano naprej proti Otočcu, kjer smo se prvič ustavili. Pot smo nadaljevali mimo Krškega, kjer smo si bežno ogledali našo edino nuklearko, do Podsrede. Tu smo imeli krajši postanek, se nekoliko okrepčali in se odpeljali naprej v Kumrovec, kjer smo si najprej ogledali rojstno hišo tovariša Tita. Kasneje smo se povzpeli na bližnji grič ter si ogledali kompleks »Kumrovec«. V priložnostni dvorani smo si ogledali film o Titovih poteh po prijateljskih deželah širrom sveta. V Kumrovcu smo se zadržali še nekaj časa, narkar smo krenili proti Roga-

ški Slatini, kjer nas je že čakalo pripravljeno kosilo v restavraciji Sonce. Tu smo ostali do četrte ure popoldan, si ogledali ta zdraviliški kraj поблиže, ter se kopali v pokritem bazenu hotela Donat. Precej točno smo se poslovili od Rogaške slatine in s pesmijo krenili proti Gorenjski. Vmes smo se še obvezno ustavili na Trojanah, ker nekateri niso mogli brez trojanskih krofov. Okrog 19. ure smo prispeli na Brezje pri Tržiču, naše zadnje izletniško postajališče.

V tamkajšnjem domu Druženih organizacij smo imeli manjši prigrizek ter družabni večer. Za glasbo, jedaočo in pijačo, kot tudi za pripravo le te, smo poskrbeli sami ter tako privarčevali precejšen del sredstev, ki bi jih sicer lahko potrošili v kakih restavraciji. Tu smo dobro razpoloženi zaključili naš izlet. Za udobno in varno vožnjo se še enkrat zahvaljujemo našima šoferjema, tovarišu Slabetu in Potočniku. Izlet je prav gotovo uspel, dobra udeležba mladincev pa je vsekakor vzpodbuda tudi za v bodoče.

R-V-

(Nadaljevanje s 4. strani)

Ali lahko pričakujemo zastoje v proizvodnji?

Vraščanje je postavljeno verjetno z oziroma na usklajenost dobav osnovne surovine in pomožnega materiala. Če so mišljeni zastoji zaradi spremenjenih pogojev nakupa surovin in pomožnega materiala, je oskrbljenost največ odvisna od realizacije celotnega izvoza. Če bomo realizirali celotne nadplanske obveznosti, ki smo si jih zadali, potem v letošnjem letu ne bo zastojev v proizvodnji. Za leto 1983 pa je prezgodaj ocenjevati pogoje gospodarjenja, ker sploh še niso poznani elementi resolucije na zvezni ali republiški ravni. Pri izdelavi letnega gospodarskega plana se poslužujemo kriterijev letošnjega leta. Če bi obveljali taki kot so, potem so naše izvozne obveze tako visoke, da jih bomo v stanju realizirati samo s skrajnimi naporii vseh zaposlenih.

POŠKODBE PRI DELU V MESECU OKTOBRU IN NOVEMBRU

Poškodba pri čiščenju mrež nad sesalnimi kanali

Krmelj Mirko, zaposlen v DSSS, je čistil sesalni mreži v TOZD Tkalnica. Pri delu mu je ena izmed mrež padla na levo nogo in mu jo poškodovala.

Poškodba zaradi nepravilno zloženih stranic zabojev
Penko Miha, zaposlen v DSSS je pomagal pri nakladanju stranic. Pri tem so se nepravilno zložene stranice podrle in mu poškodovale levo nogo.

Z roko se je preveč približala nevarnemu območju stroja

Todorovič Ljubica, zaposlena v TOZD Tkalnica se je poškodovala na tkalskem stroju. Roko ji je stisnilo med pokrov bila in rob lista.

Poškodba pri snemanju komada

Osmančević Smajla, zaposlena v TOZD Tkalnica si je

Kdaj se bo rešil problem ur za evidentiranje prihodov in odhodov z dela na splošno, še posebno pa za »Vilo«, kjer se ta problem eksponira?

Problem evidentiranja prihodov in odhodov iz DO je povezan z razmeroma velikimi organizacijskimi spremembami in finančnimi sredstvi. Kljub temu je v pripravi predlog, da se vsaj del služb med njimi tudi prostori DSSS v parku veže na ure za registriranje časa prihoda in odhoda z dela. Trenutno obstajajo tudi težave, ker Iskra kot edini proizvajalec v Jugoslaviji zaradi pomanjkanja delov naprav ne dobavlja.

Prvotna ponudba od italijanske firme Solaris pa zaradi uvoznih omejitev ne pride v poštev. Če se bodo razmere za dobavo spremenile, potem lahko računamo, da bo ta problem do konca prvega polletja rešen.

pri snemanju komada poškodovala prst leve roke.

Pri hoji po stopnicah je padla

Krevs Angelca, zaposlena v DSSS je šla po stopnicah. Pri tem ji je spodrsnilo tako, da je padla in si poškodovala levo roko.

Poškodba pri delu na razpenjalno sušilnem stroju

Bukovec Filip, zaposlen v TOZD Oplemenitilnica se je poškodoval na razpenjalno sušilnem stroju. Zaradi nevarnega načina dela mu je kompenzacijska naprava stisnila desno roko nad komolcem.

Pri gašenju stroja je prišlo do poškodbe

Lausegar Jože, zaposlen v TOZD Predilnica je pomagal gasiti požar na baterju. Pri tem se je s kazalcem vbodel ob kovinsko iglico trgalne rjuhe. Poškodba je bila sicer manjša, vendar je prišlo kasneje do zastrupitve.

»Tržiški tekstilec« — glasilo delovne organizacije BPT Tržič — Ureja uredniški odbor: predsednik Lausegar Vili, člani Anderle Libor, Perko Vili, Kraševac Ana, Cerar Franc, Kogoj Meta, Janc Anica, Zupan Marija, Eler Zdenka, Stritih Zdenko. Glavni in odgovorni urednik Furlan Janez. — Naslov uredništva: BPT Tržič 64290, telefon 50-571 int. 204 — Tisk TK Gorenjski tisk Kranj v 2000 izvodih. — Glasilo izhaja enkrat mesečno. List dobijo člani kolektiva brezplačno. — Glasilo je po 7. točki I. odstavka 36. člena Zakona o obračunavanju proizvodov in storitev v prometu, Uradni list št. 33-72, prosto plačila prometnega davka.

NAŠE MAMICE

Hafurič Enisa, rodila 16. 8. 1982, dečka; **Kardošević Mina**, rodila 5. 8. 1982, deklico; **Mitevska Lila**, rodila 6. 8. 1982, deklico; **Sefič Zehida**, rodila 17. 9. 1982, dečka; **Bjelanović Vesna**, rodila 23. 9. 1982, dečka; **Vujičić Ilenka**, rodila 4. 9. 1982, deklico; **Bektašević Rezija**, rodila 17. 9. 1982, deklico; **Gregorčič Magda**, rodila 7. 9. 1982, deklico; **Matanič Ana**, rodila 12. 10. 1982, deklico; **Haler Majda**, rodila 2. 11. 1982, deklico.

PRIŠLI — ODŠLI

V mesecu oktobru in novembru so v našo delovno organizacijo prišli naslednji delavci:

TOZD PREDILNICA

Aldžić Hajra
Apostolova Dobrinka
Jovičić Dragica
Dronić Mila
Ljubojevič Zorka
Ugljanin Halil

TOZD OPLEMENITILNICA

Antič Niko

DSSS

Kašper Vida
Krevs Janja
Zupan Bogdan

TOZD TKALNICA

Bečkanović Hasiba
Banović Nedeljko
Ilić Muradif
Laharnar Silva
Jevremović Branka
Kovačević Matija
Bunić Evelina
Vukalić Izeta
Salkanović Osman
Malovčić Fatima

VEO

Bašić Mirsad

V istem času so iz delovne organizacije odšli naslednji delavci:

Upokojitev

Možina Gita
Piškurič Simona
Ziblar Marija

Sporazumno

Zupan Olga
Grbič Mevla

Invalidska upokojitev

Kavčič Angela

Pravilna odpoved

Meglič Aleš

Po lastni izjavi

Mašinović Đevad
Jurkič Luka I
Mehinović Senka
Kukič Nedeljka
Salkanović Osman
Balagić Vahdeta

ZAHVALE

Sodelavkam in sodelavcem TOZD Tkalnica se iskreno zahvaljujem za darilo ob odhodu v pokoj.

Francka Rustja

Ob odhodu v pokoj se sodelavkam TOZD Konfekcija iskreno zahvaljujem za darilo in izkazano pozornost. Vsem želim obilo uspehov pri delu.

Marija Ziblar

Ob odhodu v pokoj se najlepše zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem 7. in 8. oddelka tkalnice ter vdevalnice za darilo in izkazano pozornost.

Vsem želim še naprej veliko uspeha pri delu.

Simona Piškurič

Ob odhodu v pokoj se sodelavkam in sodelavcem TOZD Predilnica iskreno zahvaljujem za darilo, obenem pa želim vsem veliko delovnih uspehov, predvsem pa zdravja.

Tilka Pernuš

OO ZS TOZD Tkalnica se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč v času moje bolezni. Istočasno se zahvaljujem tudi vsem, ki so me v tem času obiskali.

Mirko Horvat

Delovnemu kolektivu BPT, sodelavkam in sodelavcem TOZD Predilnica se iskreno zahvaljujem za izkazano pozornost in prelepo darilo ob odhodu v pokoj. Prav lepa hvala tudi tov. direktorju za poslovilne besede, enako ostalim udeležencem našega srečanja. Obenem pa želim vsem veliko delovnih uspehov, osebnega zadovoljstva, predvsem pa zdravja.

Maruška Kotnik

Ob boleči izgubi ljube žene MARTE KUCHAR se iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

Najlepša hvala celotnemu kolektivu BPT in posebej še finančnemu sektorju za darovana venca. Posebno zahvalo smo dolžni tov. Potočnikovi za ganljive poslovilne besede!

Iskrena hvala vsem, ki ste v teh dneh žalosti sočustvovali z nami!

Žalujoči: Vsi njeni!

